

Jorien en Jop
maken gebruik
van de doe-het-
zelf-subsidie

Jorien en Jop uit Bergen:
**‘Een monumentale
boerderij duurzaam
verbouwen?
Het kan!’**

VerduurSAMEN2030

Samen zijn we goed op weg naar ons doel: alle woningen in onze gemeente zijn in 2026 goed geïsoleerd en hebben minimaal energielabel D. In de tijddlijn hieronder zie je wat er afgelopen jaar gebeurd is. Ook kijken we naar wat er komende tijd op het programma staat. Zo lees je verhalen over inwoners die zélf aan de slag gingen en gebruikmaakten van de doe-het-zelf-subsidie (zie pagina 4).

Daarnaast kijken we naar het belang van ventileren en een gezonde lucht in je huis (zie pagina 13). Ook gaan we aan de slag om ondernemers te helpen met verduurzamen (zie pagina 16). Wil jij weten wat jouw mogelijkheden zijn om je huis te verduurzamen? Of meer info over de zes gemeentelijke subsidies die vanaf september lopen (zie pagina 6). Doe eens een koffie bij het Energiehuis! We helpen iedereen graag op weg.

Fases in het programma VerduurSAMEN2030

2018 – 2019: PILOTFASE

De eerste verkenningen en kleinschalige projecten worden uitgevoerd.

2023 – 2026: GROOTSCHALIGE UITROL

In deze fase worden maatregelen op grotere schaal uitgevoerd. Steeds meer inwoners doen mee.

2020 – 2022: BEWUSTWORDING EN KENNIS

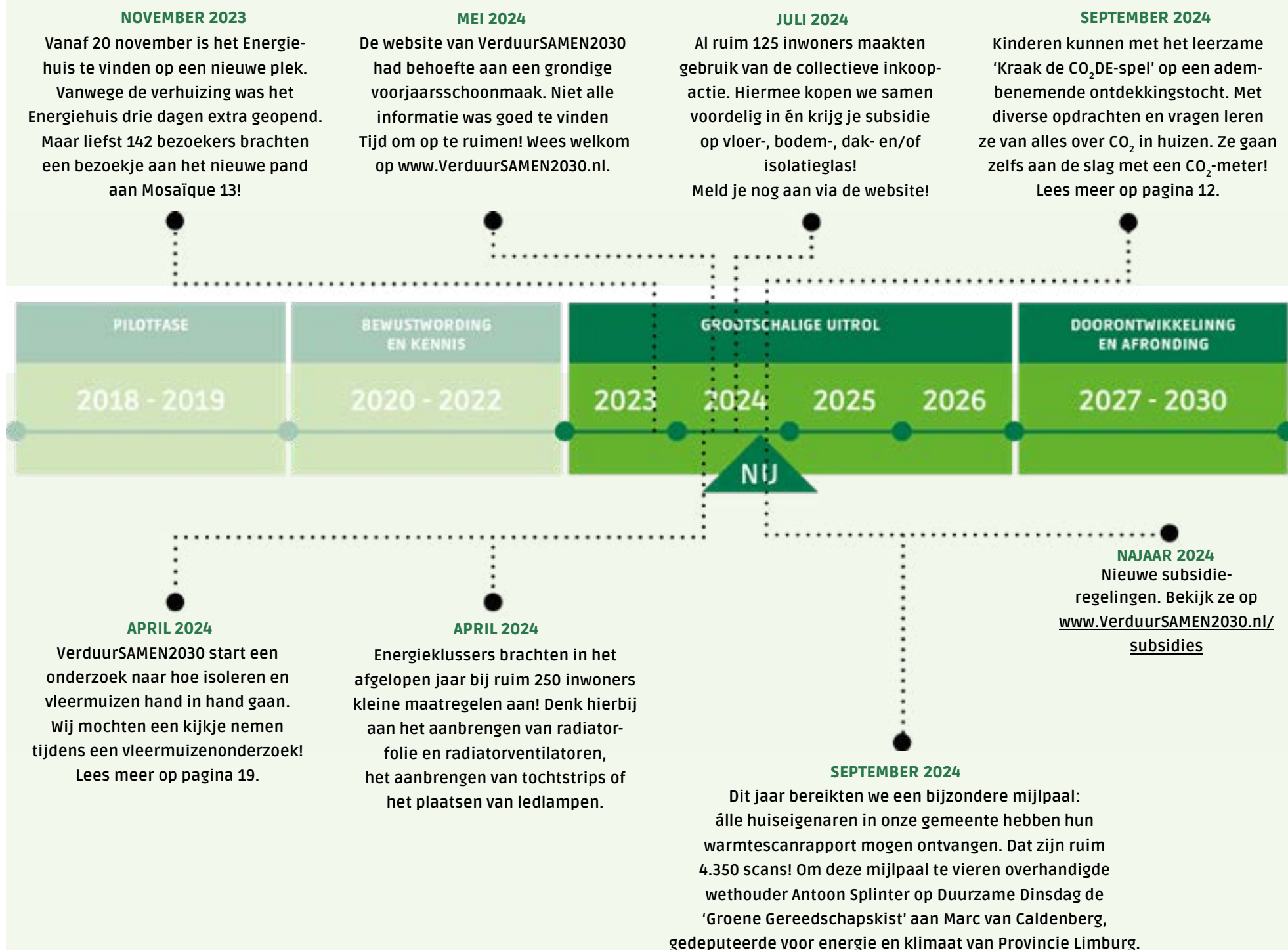
Inwoners worden geïnformeerd en geactiveerd. Het fundament wordt gelegd.

2027 – 2030: DOORONTWIKKELING EN AFRONDING

De laatste optimalisaties worden uitgevoerd richting volledige energieonafhankelijkheid.

Huidige fase

We bevinden ons nu in 2024, midden in de grootschalige uitrol. Steeds meer bewoners doen mee aan isolatie, energieadvies en inkoopacties.

Veel kleine dingen maken een grote verandering

Onze nieuwe burgervader is pas net geïnstalleerd. We kennen inmiddels zijn achtergrond. Van Panama naar Indonesië. Van veranderkundige tot diplomaat. Maar heeft hij ook een duurzame kant? En wat kan hij ons vertellen over de verbouwing van het gemeentehuis. **VerduurSAMEN2030 ging in gesprek!**

In Panama stond hij bekend als de fietsende plaatsvervangende ambassadeur. Met pak en stropdas ging hij het warme weer in. Iedereen verklaarde hem voor gek. In het gesprek blijkt al gauw dat duurzaamheid stevig geworteld zit in het denken van Rauner. Zo zat hij in de jury voor de 'Gouden Palm Prijs', een prijs voor duurzaamheid in Panama. In Indonesië ging hij de strijd aan met een fabrikant van instant noodles. Of beter gezegd: met de piepschuimen bekken van deze fabrikant.

Zelf probeert hij, zoals hij het zelf zegt, zo min mogelijk 'slecht' te doen. Want alles goed doen is een illusie. Duurzaamheid gaat wat hem betreft niet alleen om energie besparen en isoleren. Duurzaamheid zit veel dieper. Het gaat om hoe je je dag plant. Is dat ritje wel nodig? Over dingen die je hergebruikt en over de aanschaf van nieuwe spullen. Om alvast een voorschot te nemen: "Nee, in het verbouwde gemeente huis komt geen nieuw meubilair. Het is nog functioneel, dus waarom zou ik dat veranderen?"

KLEIN VEE MAAKT SAMEN OOK VEEL MEST

Rauner is een strateeg mét oog voor detail. Want als veranderkundige weet hij dat duurzaamheid abstract is; je ziet niet meteen de impact van je goede gedrag, omdat het lang duurt voordat je resultaat ziet. "Als kleine jongen ging ik regelmatig skiënd naar school. Maar in het laatste decennium kan ik me geen winter herinneren met sneeuw waar ik vandaan kom. Klimaatverandering neemt haar tijd. En die lange tijdlijn maakt veranderen lastig." Daarom gaat duurzaamheid voor Rauner bovenal ook over kleine dagelijkse dingen. "Ik geloof ik in kleine dingen", zegt Rauner. "Kleine aanpassingen zijn voor mensen haalbaar en behapbaar. Vraag je om grote veranderingen, dan gebeurt er vaak niets. Kleine dingen kunnen echter een grote impact hebben als we ze allemaal doen." Zo vindt Rauner de verandering van plastic rietjes en wattenstaafjes bijvoorbeeld wonderbaarlijk: "Wij mensen denken vaak in groot. Maar moet je zien wat een impact deze verandering heeft op de natuur. Iemand zei ooit tegen mij: 'Klein vee maakt samen ook veel mest'. En zo is het maar net!"

WAT KUN JE ZELF BIJDRAGEN?

Rauner groeide op met naoorlogse ouders die geloofden in vooruitgang. Voor hen betekende vooruitgang een beter leven dan de vorige generatie: een hogere opleiding en meer verdienen. Maar de grote vraag is nu of we dat model in stand kunnen houden. In Indonesië kwam hij in buurten waar het voor bewoners iedere dag maar de vraag was of er voldoende eten en water zou zijn. "Dat leert je om niet te oordelen maar vooral te kijken naar jezelf. "Wat kun je zelf bijdragen?" Voor mij persoonlijk betekent dit dat ik zo min mogelijk slecht probeer te doen. Is iets reparabel? Kan iets nog een ronde mee? Daar ben ik heel scherp op!"

NADENKEN OF IETS ECHT NODIG IS

Voor Rauner staat de vraag of iets echt nodig is keer op keer centraal. Ook bij de verbouwing van het gemeentehuis is dat een veel gestelde vraag. De noodzaak voor de verbouwing is door de arbo-normen bepaald. "Maar we laten de kans niet lopen om onze eigen VerduurSAMEN2030-doelstelling na te streven. Daar pakken we meteen goed op door." Als het klaar is zullen de inwoners er, afgezien van een andere indeling, echter weinig van zien. Want ledlampen of een duurzaam verwarmings systeem zijn geen dingen die in het oog springen. Wat wel zal opvallen zijn de carports met zonnepanelen voor het gemeentehuis. Deze wekken stroom op voor het gemeentehuis. Ook kan het gebruikt worden om elektrische auto's van stroom te voorzien. Er gaan overigens geen parkeerplekken verloren door de komst van deze carports.

HANDELSMENTALITEIT

Wat Rauner opvalt, is dat we in Nederland heel anders kijken naar verduurzaming dan bijvoorbeeld in Duitsland. "In Duitsland wordt bij de installatie van zonnepanelen veel kritischer gekeken naar wat de werkelijke behoefte is. Daar kennen ze geen teruglevering van stroom aan het net. Hier in Nederland legde mijn buurman het dak zo vol mogelijk, want dat verdient lekker. Daar komt onze handelsmentaliteit om de hoek kijken." Het team van VerduurSAMEN2030 kan je overigens helpen bij zulke afwegingen. Rauner moedigt iedereen dan ook aan: "Wat dat betreft kan ik tegen onze inwoners zeggen: Maak gebruik van de diensten van het Energiehuis. Het is gratis en levert je wat op!"

*“Kleine aanpassingen
zijn voor mensen
haalbaar en behapbaar”*

Een zolder isoleren met de doe-het-zelf-subsidie

Na jaren hard gewerkt te hebben in de tuinbouw in Zoetermeer en Bleiswijk, komen Chris en zijn vrouw in Bergen terecht. Wat eerst een van hun favoriete vakantiebestemmingen was, is nu hun thuis. Hun huis hebben ze op verschillende punten verduurzaamd. Zo is onlangs het dak geïsoleerd met de doe-het-zelf-subsidie van VerduurSAMEN2030.

HET HUIS IS NU EEN STUK AANGENAMER

Toen ze net in het huis woonden, merkten ze dat van een aantal ramen flink wat kou afkwam. "Op veel plekken zat al dubbelglas. Enkele ramen waren echter nog enkelglas en dat merkte je heel goed. Daarom hebben we besloten voorzetramen (red.: een extra ruit die voor of achter je bestaande ruit geplaatst wordt) te plaatsen. De isolatie mag bij een voorzetraam dan iets minder goed zijn, het leverde ons meteen flink wat extra comfort op: Het is nu een stuk aangenamer." Daarnaast hebben ze in 2019 ook spouwmuurisolatie toegebracht om het comfort te verhogen.

SCHOONGEMAAKT WEKT EXTRA OP!

Drie jaar geleden hebben ze zonnepanelen geplaatst. "Via de app hou ik graag bij wat ze opwekken. We maken de zonnepanelen regelmatig even schoon. Je ziet dan meteen dat ze wat meer rendement opleveren. Met het kopen van een plug-in hybride auto maken we optimaal gebruik van de opgewekte energie."

DÉ TIP VAN EEN HONDENBEZITTER

Een van de redenen waarom ze naar Limburg verhuisd zijn, is de natuur waar ze graag wandelen met hun hond. En waar krijg je de beste tips?

Juist ja, tijdens het uitlaten! Chris raakte aan de praat met een andere hondenbezitter over het onderwerp 'isoleren'. Chris: "Wij wilden graag de zolder isoleren. Daar had deze man ervaring mee. Hij gaf ons de beste tip die we konden krijgen: 'Maak gebruik van de doe-het-zelf-subsidie!' Nou, dat hebben we meteen gedaan!"

DAKISOLATIE

Na de zonnepanelen en het glaswerk, is het isoleren van de zolder aan de beurt. Na een bezoek aan het Energiehuis ging Chris aan de slag. "Ik heb zelf gemeten hoeveel isolatie er nodig was en vervolgens besteld. Een paar dagen later stond het materiaal keurig op de

stoep." Maar de hoeveelheid isolatie materiaal - maar liefst 35 pakken - was even schrikken. Bovendien een onhandig formaat om alleen naar boven te tillen. Gelukkig was Fred van Senioren Service Bergen net met een klusje bij zijn burens bezig. "Hij heeft me perfect geholpen met tillen. Ook gaf hij goede tips hoe ik het isolatiemateriaal het beste kon bevestigen en hielp hij me met het zagen van de moeilijke stukken.

IS HET VERSTANDIG OM JE ZONNEPANELEN SCHOON TE MAKEN?

Een flinke regenbui spoelt over het algemeen het meeste vuil weg. Soms is het langere tijd droog of heb je last van hardnekkig vuil zoals vogelpoep. Dan kun je ervoor kiezen de panelen schoon te laten maken. Te veel vuil kan de opbrengst een klein beetje beïnvloeden. Als je de panelen laat schoonmaken dan zijn de kosten daarvoor vaak hoger dan de opbrengsten.

NET ALS CHRIS JE ZONNEPANELEN ZELF SCHOONMAKEN?

1. Zorg dat je veilig het dak op gaat, bijv. met valpreventie.
2. Zet het zonnestroomsysteem uit.
3. Gebruik een tuinslang om het meeste vuil weg te spoelen (GEEN hogedrukreiniger gebruiken!)
4. Spoel na met ontkalkt water om kalkvlekken te voorkomen.
5. Gebruik enkel een doek of spons (geen schuursponsjes of ruitenkrabber!).
6. Het wassen van de zonnepanelen is een mooi klusje voor 's ochtends of aan het eind van de dag (als de zon schijnt kunnen ze namelijk heel warm worden).
7. Ga niet op de zonnepanelen staan.
8. Gebruik geen zout, groene zeep of andere bijtende schoonmaakmiddelen.

Tips met dank aan Vereniging Eigen Huis.

De Klokkemakerstraat in Well is een gezellige straat vol groen en karakteristieke twee-onder-een-kap-woningen. Het is een buurt waar gezelligheid en saamhorigheid centraal staan. Door de bewoners wordt het zelfs liefdevol 'os straatje' genoemd. Voor veel bewoners is de straat al jaren hun thuis. Ger is er één van. Hij woont al 45 jaar in de straat. Buurman Ed woont er sinds 2022. In het aangrenzende huis woont Mark al bijna een decennium. Onlangs lieten deze drie burens samen hun gevels isoleren.

Hoge energieprijzen maken isoleren aantrekkelijk

De drijvende kracht achter dit gezamenlijke project was Ger. "Ik ben inderdaad de aanstichter," zegt hij lachend. "Ik dacht al jaren aan isoleren. Met de stijgende energieprijzen was het het perfecte moment om door te pakken." Isoleren werd een slimme zet om geld te besparen. Mark vult aan: "Door de energiecrisis werd isoleren nog aantrekkelijker. Minder gasverbruik betekent lagere maandlasten."

Hulp van het Energiehuis

Ger liet zich vooraf goed informeren bij het Energiehuis en deed zijn huiswerk grondig. Hij bekeek referenties en benaderde verschillende bedrijven voor offertes. "Het Energiehuis adviseerde om meerdere offertes op te vragen om goed te kunnen vergelijken," vertelt Ger. "Het verschil tussen de offertes was enorm, van schreeuwend duur tot iets betaalbaarder. Gelukkig kon ik door mijn eigen ervaring een weloverwogen keuze maken."

OFFERTECHECK

Als je gaat verduurzamen vraag je op een gegeven moment offertes op. Vaak leiden die tot vragen en twijfels: is de partij betrouwbaar, is de offerte compleet, en wordt er met de juiste materialen gewerkt? Bij het Energiehuis kun je terecht voor al je vragen, ook over offertes. Maak een afspraak voor een offertecheck! Onze onafhankelijke energieadviseur geeft advies. Al biedt dit geen 100% zekerheid, het kan veel problemen voorkomen! [Kijk voor meer info op www.VerduurSAMEN2030.nl/offertecheck](http://www.VerduurSAMEN2030.nl/offertecheck).

Samen aan de slag levert korting op

Nadat Ger een bedrijf had gekozen, besloot hij zijn burens Ed en Mark erbij te betrekken. "Ik liet hen weten dat ik een goede offerte had voor spouwmuurisolatie en welke subsidies we konden aanvragen. Ed reageerde meteen enthousiast: 'Dan trekken we samen op!' Ook Mark haakte direct aan."

Het gezamenlijk isoleren bleek een slimme zet. Het gekozen bedrijf gaf korting omdat ze drie huizen op één dag konden isoleren. "Dat scheelt enorm in de kosten," zegt Mark. "Ze hoefden bijvoorbeeld maar één keer voor te rijden." Ger grinnikt:

"Als gepensioneerde moest ik wel voor koffie in alle drie de huizen zorgen. Dat deed ik met alle liefde uiteraard!"

"Ik kan het elke buurt aanraden om zulke projecten samen op te pakken!"

Meer comfort

De burens zijn erg tevreden met het resultaat. "Mijn doel was meer comfort, en dat merk je meteen. Zelfs als de airco uitstaat, is het op een tropische dag nog steeds lekker koel binnen," zegt Ed. Mark beaamt: "De hitte is inderdaad minder extreem. De isolatie voegt echt comfort toe."

Subsidies tikken lekker aan!

Ook de subsidies maakten het aantrekkelijk om te isoleren. Ger vertelt: "We kregen 200 euro per huis voor de spouwmuurisolatie via de woningisolatie subsidie van VerduurSAMEN2030. Het aanvragen was heel eenvoudig. We zijn goed geholpen door het Energiehuis." Mark pakte door en liet ook meteen zijn vloer isoleren: "Daar voor kreeg ik nog eens 200 euro van VerduurSAMEN2030. Ik heb ook gebruikgemaakt van de landelijke ISDE-subsidie. Die verdubbelt zelfs als je twee of meer maatregelen neemt. Dat tikt toch lekker aan!"

De samenwerking tussen de burens is niet nieuw. Al eerder koppelden ze samen het regenwater af. Daarbij maakten ze gebruik van de beschikbare subsidie hiervoor. Mark: "We kunnen altijd bij elkaar binnenlopen om dit soort dingen te bespreken." Ed sluit enthousiast af: "Het brengt veel voordelen als je samen optrekt. Een bedrijf kan meerdere dingen tegelijk doen. Dat is voor hen interessant én ons scheelt het in de kosten. Ik kan het elke buurt aanraden om zulke projecten samen op te pakken!"

SUBSIDIEREGELING WONINGISOLATIE

Als je je woning wilt isoleren, kun je profiteren van drie voordelen: meer comfort en een lagere energierekening, de landelijke ISDE-subsidie, en een gemeentelijke subsidie tot €500 per maatregel. De gemeentelijke subsidie is voor particuliere woningeigenaren en geldt voor verschillende isolatiemaatregelen, zoals spouwmuur- en dakisolatie. De subsidie varieert van € 200,- tot € 500,- per maatregel, afhankelijk van het energielabel van je woning. De regeling loopt tot eind 2029 of zolang er budget is. De isolatiemaatregelen moeten tussen 2023 en 2029 worden uitgevoerd. [Kijk voor meer info op: www.VerduurSAMEN2030.nl/subsidieregeling-woningisolatie](http://www.VerduurSAMEN2030.nl/subsidieregeling-woningisolatie).

SUBSIDIEREGELING MONUMENTEN

Ook voor woningeigenaren van een monument is er subsidie voor spouwmuurisolatie, zolder- of vloeringvloerisolatie, vloer- of bodemisolatie, isolerend glas en dakisolatie. Per uitgevoerde isolatiemaatregel (maximaal 4 maatregelen) krijg je een bedrag van maximaal € 750,-. Dit is bovenop de landelijke ISDE-subsidie. Tevens kun je rekenen op een bedrag van maximaal € 500,- voor het natuurvrij maken van de woning. [Zie www.VerduurSAMEN2030.nl/subsidieregeling-woningisolatie-monumenten](http://www.VerduurSAMEN2030.nl/subsidieregeling-woningisolatie-monumenten).

OVERZICHT SUBSIDIES

VerduurSAMEN2030

VENTILATIESUBSIDIE

Bedrag

Maximaal 100% van het factuurbedrag tot een maximum van € 2500,-.

Voor wie?

Woningeigenaren in de gemeente Bergen (L)

Waarvoor?

Ventilatievoorzieningen, zoals ventilatieroosters, muurroosters, CO₂-meters, CO₂-sensoren, relatieve luchtvochtigheidsensoren en balansventilatie met WTW.

KLEINE ENERGIEBESPARENDE MAATREGELEN

Bedrag

Maximaal 50% van het factuurbedrag tot een maximum van € 1.500,-.

Voor wie?

Woningeigenaren uit de gemeente Bergen (L).

Waarvoor?

Kleine energiebesparende maatregelen, zoals ledlampen, slimme thermostaten, thermostaatkranen, radiatorfolie e.d.

DOE-HET-ZELF-SUBSIDIE

Bedrag

Maximaal € 5.000,-.

Voor wie?

Woningeigenaren uit de gemeente Bergen (L) die zelf isolatiemaatregelen aanbrengen.

Waarvoor?

Gemaakte kosten voor isolatiemateriaal en bevestigingsmaterialen daarvoor.

WONINGISOLATIE

Bedrag

- € 200,- per uitgevoerde isolatiemaatregel voor energielabels A, B, C of woningen waarbij alleen de isolatie nog verbeterd kan worden;
- € 300,- per uitgevoerde isolatiemaatregel voor energielabels D of woningen waarbij nog maximaal 1 bouwdeel te isoleren valt;
- € 500,- per uitgevoerde isolatiemaatregel voor energielabels E, F, G of woningen waarbij nog minimaal 2 bouwdelen te isoleren zijn.
- Maximaal € 500,- voor het natuurvrij maken van de woning om natuurvriendelijk te kunnen isoleren.

Voor wie?

Woningeigenaren uit de gemeente Bergen (L).

INWONERSINITIATIEVEN

Bedrag

Maximaal € 5000,-

Voor wie?

Voor verenigingen en groepen van minimaal 5 inwoners

Waarvoor?

- Burgerinitiatieven, zoals
- energybattles;
 - mobiliteitbattles;
 - bezoek aan voorbeeldprojecten elders;
 - excursies naar inspirerende locaties, initiatieven, etc. elders;
 - gezamenlijke inkoopacties.

WONINGISOLATIE MONUMENTEN

Bedrag

€ 750,- per isolatiemaatregel (maximaal 4 isolatiemaatregelen). Maximaal € 500,- voor het natuurvrij maken van de woning.

Voor wie?

Woningeigenaren van een monument in de gemeente Bergen (L).

Waarvoor?

Isolatiemaatregelen (dak-, spouw-, gevel-, zolder/vlieringvloer, vloer- en bodemisolatie of glasisolatie).

ISDE-SUBSIDIE

Een landelijke subsidie voor woningeigenaren en zakelijke gebruikers. Bedrag is afhankelijk van de genomen maatregelen.

Waarvoor?

Particulieren: Isolatiemaatregelen, (hybride) warmtepomp, zonneboiler, elektrische kookvoorziening of aansluiting op een warmtenet.
Zakelijke gebruikers: (hybride) warmtepomp, zonneboiler of een kleine windturbine.

Meer info

www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde

MOEITE MET HET AANVRAGEN VAN SUBSIDIE?

Krijg hulp bij het Informatiepunt Bergen in de Bibliotheek, Asseldonk 2 Bergen. Dit kan op woensdag en donderdag van 14.00 uur tot 17.00 uur.

Alle subsidies hebben een looptijd of gelden tot het beschikbaar gestelde bedrag op is:

MEER INFORMATIE EN VOORWAARDEN

WWW.VERDUURSAMEN2030.NL/SUBSIDIES

Hans uit Bergen isoleerde zijn dak met de doe-het-zelf-subsidie. “Je kunt het makkelijk zelf. Zo niet, dan is er altijd wel iemand in de omgeving die wil helpen. Ik kreeg mijn complete dakisolatie vergoed.” Hans is enthousiast over de regeling die door Verduur-SAMEN2030 in het leven is geroepen om doe-het-zelvers tegemoet te komen. Want mensen die zelf isolatiemaatregelen nemen komen niet in aanmerking voor de landelijke ISDE-subsidie.

Het eerste wat eruit ging was de gasaansluiting!

Hans verhuisde samen met zijn vrouw in juli 2022 naar hun huidige woning. De staat van het huis dat ze kochten: gebouwd in 1978 en nooit meer veranderd! Grijze muren van steen kwamen je overal tegemoet. Keek je naar het plafond, dan zag je het drukke patroon van de vezelplaten. Waar de meeste klussers beginnen met het slopen van plafonds, vloeren of muren, ging bij Hans als eerste de gasaansluiting eruit. Eén ding was voor hem duidelijk: “Ik stop met fossiele brandstoffen.”

Van label C naar A+++

Nu bijna twee jaar later is het huis voorzien van spouwmuur-, gevel- en dakisolatie en triple glas. Het huis ‘draait’ alleen op stroom, opgewekt door de 16 zonnepanelen. Hij koos voor vloerverwarming in combinatie met infraroodpanelen. Het isoleren deed hij zelf. Hij was dan ook blij met de komst van de doe-het-zelf-subsidie, waardoor hij alle materialen voor de dakisolatie helemaal vergoed kreeg. “Ik hoorde van een oudere buurman dat het hem was afgeraden om nog te investeren in isolatie, omdat hij dat gezien zijn leeftijd niet zou terugverdienen. Maar wat mij betreft rendert het altijd. Denk alleen al aan het comfort dat je wint! Met alle maatregelen brengen we het huis naar de 21ste eeuw en gaan we van label C naar A+++.”

Spouwmuurisolatie van minerale wol

Waar de meeste mensen kiezen voor het inspuiten van korrels bij spouwmuurisolatie, koos Hans voor minerale wol. In de andere isolatiesoorten zitten oplosmiddelen. Dat wilde hij niet vanwege gezondheidsissues van zijn vrouw. Om een optimale isolatiewaarde te krijgen plaatste Hans ook nog voorzetwanden met isolatie. Zo komt hij qua gevelisolatie uit op nieuwbouwwaarde.

Zonnepanelen met micro-omvormer

Hans koos bij de zonnepanelen voor panelen met een micro-omvormer. Vaak zit er 1 omvormer in de meterkast, bij Hans heeft ieder paneel zijn eigen omvormer. Zo geeft ieder paneel een zo hoog mogelijke opbrengst. Als er op 1 paneel schaduw valt van een boom heeft dat geen invloed op de andere panelen. Een bijkomend voordeel is dat waar zonnepanelen uitgezet worden als het net het niet aankan, bij Hans slechts 1 of 2 panelen uit gaan. Een installatie met 1 omvormer daarentegen schakelt helemaal uit, totdat hij alles weer kwijt kan. “Het aanleggen is ietsjes duurder, maar dat streep je wel weer weg.”

De overheid betaalt je brandstof

“Het enige dat we nu nog moeten doen is het aanschaffen van een elektrische auto. Dan leggen we nog vier of zes extra panelen op de garage. Met de subsidie op elektrische auto's betaalt de overheid dan mooi mijn brandstof!”

Doe-het-zelf-subsidie

- 1 Regeling van Gemeente Bergen (betaalt met middelen vanuit de Rijksoverheid)
- 2 Zelf isolatiemaatregelen aanbrengen
- 3 Materialen worden vergoed tot maximaal € 5.000,-
www.VerduurSAMEN2030.nl/doe-het-zelf-subsidie

ISDE-subsidie

- 1 Regeling van de Rijksoverheid
- 2 Een bedrijf maatregelen laten aanbrengen
- 3 Een vast bedrag per m²
www.rvo.nl/subsidies-financiering/isde/woningeigenaren

TIP VAN HANS

Zorg dat je alles goed documenteert, dan kost het aanvragen van de ISDE een halve dag werk. In totaal kreeg Hans zo'n € 5.000,- via de ISDE. “Dat steek je toch mooi in je zak. Die kun je weer ergens anders voor gebruiken!”

Hans over de doe-het-zelf-subsidie:

“Wat een fantastische regeling”

Erik en Thea verduurzamen

“We doen het één keer en geen tweede keer meer!”

Nog geen jaar geleden kwam het echtpaar in Well wonen. Wat ze aantroffen was een huis met veel ruimte. Perfect voor Erik's hobby: klussen aan antieke benzineverbrandingsmotoren. Een hele verzameling heeft hij ervan. Vaak is hij in zijn grote werkplaats te vinden om eraan te sleutelen. Maar de niet-geïsoleerde ruimtes, het enkel glas en een 26 jaar oude ketel schreeuwen om verduurzaamd te worden. VerduurSAMEN2030 gaat Erik en Thea volgen tijdens hun duurzaamheidsreis. Welke vragen hebben ze bij de keuzes die ze moeten maken? Welke tips heeft onze onafhankelijke energieadviseur Laurette voor ze? Eén ding is zeker: Erik en Thea willen het in één keer goed doen, want er komt geen tweede keer meer! We gaan in gesprek met Erik en Thea over hun huis uit 1935.

Energierkening

Het gesprek begint bij de energierekening. Hoeveel verbruiken Erik en Thea nou eigenlijk? Hoewel ze nog geen volledig jaar aan energierekeningen hebben, blijkt dat hun gasverbruik met ongeveer 2600 m³ per jaar aan de hoge kant is. Hun stroomverbruik ligt op zo'n 6000 kWh per jaar voor hun woning van 170 m². Erik geeft aan dat hij onlangs de vloerverwarming uitgezet heeft omdat deze continu bleef draaien. Daarmee daalde de gasrekening enorm.

De tip van Laurette: De vloerverwarming uitzetten is niet verstandig, omdat dit slecht is voor het systeem. Het installeren van een pompschakelaar is wel een oplossing. Een eenvoudig apparaatje van nog geen 100 euro. Het apparaat zorgt ervoor dat de pomp alleen draait wanneer dat echt nodig is. Bovendien zorgt de schakelaar ervoor dat de circulatiepomp elke 24 uur even aangaat als deze een aantal maanden niet actief is. Zo blijft het systeem in goede conditie.

Wanneer is je energierekening aan de hoge kant?

Een Nederlands huishouden verbruikt jaarlijks gemiddeld 1.169 kuub gas en 2.479 kilowattuur elektriciteit. Bron: Milieu Centraal. Het verbruik hangt natuurlijk af van de grootte van de woning en met hoeveel personen je woont. Maar een gasverbruik onder de 2000 m³ moet voor (bijna) iedereen haalbaar zijn. Wil jij checken of je energieverbruik hoger of lager is dan vergelijkbare huishoudens?

www.milieucentraal.nl/energie-besparen/inzicht-in-je-energie-rekening/gemiddeld-energieverbruik/

Begin bij het begin

Dak, muur, glas, verwarmingsketel. Dat wil het stel allemaal aanpakken. Erik blijkt al fanatiek aan de slag. De eerste offertes zijn al aangevraagd. Maar Laurette wil een stapje terug en stelt de vraag: “Wat heb je nodig?” Daarvoor is het belangrijk te weten hoe het huis en de systemen in elkaar zitten. Daarom maakt zij een rondje door het huis. Niets ontgaat Laurette. Ook kleine, maar stiekem grote energie-verbruikers, ontgaan haar niet. Zo wijst ze op de inbouwspots in de keuken. Die zijn nog van halogeen. “Ach, die paar lampjes, daar zal het niet in zitten”, denkt Erik. Maar een snelle rekensom van Laurette leert anders. Omdat je lampen vaak en veel aan hebt lopen de kosten snel op. Dat is zonde, want een nieuw lampje indraaien kost je een minuutje.

Ledlampen en toch ‘warm’ licht?

Erik geeft aan dat hij het licht van ledlampen nogal ‘koud’ vindt. De tip van Laurette: let op de kelvin-waarde. Een lamp met 2500 - 2700 kelvin geeft een warmere gloed terwijl een lamp met bijvoorbeeld 2100 kelvin redelijk ‘koud licht’ geeft.

Losse boiler van 100 liter

Laurette ontdekt al snel een andere grote energieslurper: een losse boiler van 100 liter. Ze adviseert Erik en Thea om hun huidige installatie te vervangen door een combiketel in combinatie met bijvoorbeeld een hybride warmtepomp. Dit zal het energieverbruik doen dalen. Die daling zul je vooral 's nachts zien, omdat de boiler dan niet de hele nacht gas verbruikt. “Zo kun je eenvoudig het effect

Erik en Thea uit Well wonen bijna een jaar in Well. Erik is vrachtwagenchauffeur en Thea werkt in een verzorgingshuis. Ze gaan hun huis uit 1935 verduurzamen.

van maatregelen meten”, geeft Laurette aan. Tijdens de rondgang wordt de temperatuur van de cv-ketel meteen een stukje lager gezet. Dit voorkomt dat de cv-ketel heet water levert dat de vloerwarming, die op lage temperatuur werkt, weer moet terugkoelen. Zo bespaar je eenvoudig op energiekosten.

Zet ‘m op 60°C

De meeste cv-ketels staan op de fabrieksinstelling van 80°C, maar werken efficiënter op 50 of 60°C. Deze snelle besparing scheelt veel gas, dus CO₂. En dit zonder verlies van comfort en geen risico op een koude douche. Kijk voor meer info op www.zetmop60.nl. Een andere mogelijke energieslurper die Laurette ontdekt, is een grote vrieskist.

Verbruikt een vrieskist veel stroom?

Koelkasten, wasmachines en drogers verbruiken veel energie. Gelukkig worden nieuwe apparaten steeds energiezuiniger. Daarom is het vaak interessant om oude apparaten te vervangen door nieuwe. Het is dan ook slim om het stroomverbruik van deze apparaten te meten met een energieverbruiksmanager. Dit apparaat hang je tussen het stopcontact en het apparaat. Zo kun je meten hoeveel stroom het apparaat verbruikt. Ook in zijn werkplaats kan Erik aan de slag met meten. Want hoeveel verbruikt dat hittekanon nou eigenlijk? Misschien is een infraroodpaneel boven zijn werkplek een betere optie? Een energieverbruiksmanager kun je lenen bij het Energiehuis.

Een nieuw verwarmingssysteem

Tijdens de rondgang wordt er druk gepraat over een nieuw verwarmingssysteem. Het is een feit dat de boiler weggaat en plaatsmaakt voor een combiketel. Maar hoe zit het nou eigenlijk met een warmtepomp? Voordat die beslissing genomen kan worden, moeten er nog een aantal vragen beantwoord worden.

Welke vragen dit zijn, lees je in het volgende blog op www.VerduurSAMEN2030.nl/erikenthea

Waar moet je op letten bij het aanvragen van subsidies?

Laurette geeft het stel wel alvast tips mee voor als ze gebruik willen maken van subsidies:

- Bewaar facturen.
- Maak voor- en na-foto's.
Maak ook foto's van de verpakkingen van het isolatiemateriaal.
- Let op de Rd-waarde.
- Let op minimaal benodigde oppervlaktes (bijv. bij glisolatie).
- Meerdere maatregelen uitvoeren levert bij sommige subsidies meer geld op.

GRATIS WARMTESCAN VAN JOUW WONING

Energiecoaches opgeleid tot warmtescanners

Ruim een jaar geleden startte een groep van enthousiaste inwoners als energiecoach in onze gemeente. Vanaf die tijd hebben deze coaches al tientallen huisbezoeken afgelegd. Daarbij doorlopen zij samen met de bewoners het huis op zoek naar mogelijkheden om energie te besparen. In onze gemeente hebben alle koop-huizen een warmtescan van de gevel gekregen.

Omdat veel inwoners ook graag een warmtescan van het gehele huis wilden, hebben we onze energiecoaches opgeleid tot warmtescanner! Zo kunnen ze een warmtescan maken om inzicht te krijgen in de isolatiestatus van jouw woning. Wij spraken met energiecoach Johan Muusers om meer te weten te komen over hun werk.

Wat doet een energiecoach?

Johan legt uit: "Mensen kunnen zich aanmelden voor een gratis huisbezoek. Wij krijgen een lijst met adressen die we met elkaar verdelen. Vervolgens maken we een afspraak met de bewoners en lopen we het hele huis na. Hoe zit het met het verbruik? Zijn er nog grote stappen nodig? Waar kunnen ze besparen?" Een energiecoach is onafhankelijk en niet commercieel. "Wij geven tips," vervolgt Johan. "Mensen kunnen uiteindelijk zelf beslissen wat ze met de tips doen. Het is heel vrijblijvend!"

Veelvoorkomende problemen

Bij een huisbezoek komen energiecoaches vaak dezelfde problemen tegen. Johan geeft een paar voorbeelden: "Je komt soms radiatoren tegen die zijn voorzien van een mooie omkasting. Begrijpelijk, want radiatoren zijn vaak niet mooi om te zien. Maar vanuit energiebesparing gezien geen goede keuze. Het duwt de warmte naar buiten in plaats van naar binnen. Daarnaast zie ik vaak apparaten die de hele dag door veel energie verbruiken. Denk bijvoorbeeld aan jacuzzi's waarvan de pomp de hele dag draait. Ik maak mensen bewust van wat dat doet met het stroomverbruik. Uiteindelijk kunnen mensen zelf een keuze maken."

Ook in het gedrag van mensen valt soms veel te verbeteren. Johan vertelt: "Regelmatig luchten is zeker belangrijk. Maar als je in de winter de hele dag een raam openzet, trekt de warmte heel snel naar buiten. Dat kost veel energie. In de winter is een half uur of drie kwartier voldoende om te luchten." Wel moet je de hele dag ventileren en zorgen voor schone lucht.

Nieuw: de warmtescan

Een nieuwe aanvulling op het werk van de energiecoaches is de warmtescan. Johan legt uit: "In onze gemeente zijn alle huizen vanaf de voorkant gescand. Met de gratis warmtescan komen energiecoaches langs om een scan van je hele woning te maken. Met een vuistgrote camera, voorzien van camera en infrarood-sensor, zien we precies waar warmte weglekt. Zo weet je waar je makkelijk energie kunt besparen!"

Om een warmtescan te maken, zijn er wel wat voorwaarden. "Het beste is om de warmtescan 's ochtends vroeg uit te voeren. De zon mag nog niet op de gevel hebben gestaan en het mag niet regenen. Er moet daarnaast een temperatuurverschil tussen binnen en buiten van ongeveer 15 graden zijn. Daardoor kan de scan eigenlijk alleen in de koude wintermaanden worden uitgevoerd."

Warmtescans van buiten én van binnen

Met een warmtebeeldcamera gaan de energiecoaches samen met de bewoner door het huis. Kamers die liever niet bekeken worden, worden

overgeslagen. "Met de camera kijken we rond en meestal zien we dan vanzelf opvallende dingen. We bekijken dan direct of het een probleem is waar je iets aan moet en kunt doen."

De warmtescan in de praktijk

Johan deelt een paar interessante bevindingen: "Zo waren we bij een vrouw die last had van tocht in de nek. Op de warmtebeeldcamera zagen we dat het probleem veroorzaakt werd door een raam op hoogte iets verderop. Waarschijnlijk zat het rubber niet goed. Zo maak je een probleem zichtbaar en kun je er wat aan doen."

Zelfs bij nieuwe woningen kan een warmtescan interessante inzichten opleveren! "Ik was bij een huis uit 2015. Met de warmtebeeldcamera zag ik een warmtelek bij de voordeur. Bleek dat het daar gewoon naar binnenwaarde. Met de hand voelde je de koude lucht naar binnenkomen! Schijnbaar waren er warmtelekken in de hoeken."

Ook inzicht in de warmtelekken bij jouw woning?

De warmtescan is dus ideaal om warmtelekken zichtbaar te maken. Johan: "Zo weet je beter waar je energie kunt besparen en waar problemen zitten. Ik ben blij met deze aanvulling op ons aanbod. Het is fijn om mensen zo te helpen met het besparen van energie. Dat kreeg ik laatst overigens bevestigd op een rommelmarkt. Daar sprak iemand mij aan waar ik ooit was geweest. Het is leuk te horen dat iemand dat ook waardeert." De warmtescan is overigens helemaal gratis voor woningeigenaren in onze gemeente.

GRATIS ENERGIECOACH

Meld je aan voor een gratis huisbezoek van een energiecoach! Tijdens een bezoek gaat de energiecoach met jou in gesprek over jouw energieverbruik, mogelijkheden, wensen en situatie. Kijk op www.VerduurSAMEN2030.nl/energie-coaches.

GRATIS WARMTESCAN

Meld je nu aan voor de gratis warmtescan! Zet je op de wachtlijst via www.VerduurSAMEN2030.nl/gratiswarmtescan. Als de temperaturen genoeg gedaald zijn, dan kunnen de energiecoaches met de warmtescan aan de slag!

Vier stellingen over kozijnen en glas

Als je je de ramen in je huis gaat isoleren, dan zijn er de nodige keuzes die je moet maken. We leggen vier stellingen voor aan Nick van Van Vegchel Kozijnen en Nancy van Kozijndeluxe.

STELLING 1

Je moet altijd voor triple glas gaan als je je kozijnen gaat vervangen

Nick antwoordt direct met een stellig 'nee'! Nick: "Je moet kijken: welk type woning heb ik? Hoe is de rest van mijn woning geïsoleerd en wat ben ik daarmee van plan?" Ook Nancy bevestigt dat de keuze afhangt van de wensen van de klant. "Willen ze goed geïsoleerd wonen of supergoed? Het is absoluut waar dat triple glas beter isoleert. Maar niet in ieder raam, deur of schuifpui is triple glas nodig. Je kunt ook deels voor HR++-glas of HR+++-glas kiezen."

Triple glas bevat een extra glaslaag ten opzichte van HR++ glas. Hierdoor isoleert triple glas beter, maar daar hangt ook een meerprijs aan. Of triple glas deze meerprijs waard is, hangt van meerdere factoren af. Afhankelijk van de wensen en de ligging van de woning is de terugverdientijd te berekenen.

Nick: "Deze terugverdientijd wordt op dit moment wel sterk beïnvloed door de landelijke ISDE-subsidie. De subsidie op triple glas ligt vele malen hoger!"

STELLING 2

Je moet je ramen altijd laten uitvoeren met ventilatieroosters

Zowel Nick als Nancy benadrukken het belang van ventileren. Nancy legt uit: "Bij goede isolatie is ventileren heel belangrijk. Dat klinkt tegenstrijdig, maar een slechte ventilatie verslechtert de luchtkwaliteit en kan nadelige gevolgen hebben voor de levensduur van de woning én de gezondheid van bewoners." Nick is het hiermee eens, maar is zelf geen fan van ventilatieroosters.

Nick: "Je gaat een goed kozijn plaatsen met goed glas. En dan ga je een breuk creëren in je isolatie door het plaatsen van een ventilatierooster. Een rooster zorgt altijd voor een isolatielek, zowel in kou als in geluid." Nancy vult aan: "Er zijn tegenwoordig zoveel meer mogelijkheden om te ventileren dan de ouderwetse ventilatieroosters. Zo zijn onze kozijnen standaard voorzien van vier ventilatiestanden. Zo kun je een raam op een hele kleine stand zetten, dat noemen we de 'winterstand'." "Het is in ieder geval belangrijk om ventilatie goed te regelen en de voor- en nadelen van alle oplossingen naast elkaar te leggen," besluit Nick.

STELLING 3

Kunststof kozijnen hebben de hoogste isolatiewaarde

Nancy antwoordt met een volmondig "ja". Kunststof kozijnen hebben een betere isolatiewaarde dan houten of aluminium kozijnen. Dit wordt uitgedrukt in de U-waarde: hoe lager de waarde, hoe beter de isolatie. Zo kun je van een kunststof kozijn een U-waarde (W/m²K) lager dan 1,5 verwachten.

In vergelijking, een traditioneel houten kozijn heeft een U-waarde van meer dan 1,8. Aluminium kozijnen scoren tussen de 1,8 en 2,7. Hoe lager de U-waarde, hoe minder warmteverlies, en dus hoe energiezuiniger je woning is.

Nick vult aan: "Er is echter één uitzondering: een type aluminium kozijn dat is opgevuld met schuim. Dit kozijn heeft de laagste U-waarde van alle kozijnen, maar daar hangt dan ook een stevige prijskaart aan. Dat is alleen voor mensen die écht voor het hoogste willen gaan. Of in het geval van de U-waarde, beter gezegd juist voor het laagste willen gaan!"

Nancy: "Overigens heeft glas ook een U-waarde. Zo heeft enkelglas een U-waarde van 5,8, dubbelglas een U-waarde van 2,8, HR++ glas een U-waarde van 1,2 of lager en triple glas een U-waarde van 0,5 tot 0,9. De exacte U-waardes van glas en kozijnen zijn verschillend per uitvoering, deze cijfers moet je dus echt zien als een indicatie."

STELLING 4

Dubbelglas kun je het beste meteen vervangen door HR++ of triple glas

Daar antwoordt Nick heel stellig met een "ja" op! "Dubbelglas heeft bij lange na niet de isolatiewaarde die HR++ of triple glas heeft." Nancy vult aan: "Maar of het kan zonder de kozijnen te vervangen dat is altijd de vraag". "Het hangt af van de sponning. Het huidige isolatieglas is namelijk veel dikker dan dubbelglas. Ook is het de vraag of het kozijn of geveldeel het extra gewicht kan dragen." Nick: "Het is niet alleen de vraag of het kan, maar ook of het kozijn nog in goede staat is zowel qua isolatie als uitstraling. Want helaas heeft niet alles het eeuwige leven! De techniek is nu ook veel beter. Waar kozijnen vroeger een driekamerprofiel hadden, hebben we nu profielen met zeven kamers. Het is zonde om je glas goed geïsoleerd te hebben, maar je kozijnen vervolgens niet. Hij benadrukt ook het risico op condensvorming: "Condens ontstaat op het koudste oppervlak. Als je glas ineens beter geïsoleerd is, kan het vocht niet meer op het glas neerslaan en zal het zich juist op het kozijn verzamelen. Dit kan leiden tot vochten schimmelplekken op je muur."

TIP van Nick

Wil jij naast je kozijnen ook de spouw isoleren? Plaats eerst de kozijnen en ga dan pas aan de slag met de spouw!

Bestel je isolerend glas met de collectieve inkoopactie!

Maar liefst 187 woningeigenaren deden mee met de vorige gezamenlijke inkoopactie. Reden om dit een vervolg te geven! Naast isolatiemaatregelen gaan we nu ook gezamenlijk zonnepanelen en warmtepompen inkopen. Deze actie wordt georganiseerd in samenwerking met het bedrijf Energieklus.

Meer info: www.VerduursAMEN2030.nl/collectieve-inkoopactie
Meld je vrijblijvend aan: www.energieklus.nl/actiebergen

Hoe gezond is de lucht in je huis?

We zijn samen goed op weg met het isoleren van huizen. Dat is mooi! Maar één ding wordt daarbij vaak vergeten: bij isoleren hoort ook ventileren. Dat vraagt om actie! Want we zitten zo'n 90% van onze tijd binnen. Een goede binnenlucht is dan ook belangrijk voor je gezondheid. Is de binnenlucht niet schoon genoeg, dan kunnen er gezondheidsklachten ontstaan. Voorkom luchtwegaandoeningen, astma, allergieën, geïrriteerde ogen en hoofdpijn of op termijn zelfs schimmels in huis. Maak gebruik van de mogelijkheden van het Energiehuis!

1 MEET GRATIS DE LUCHT-KWALITEIT IN JOUW WONING

In onze gemeente worden CO₂-meters doorgegeven van huis naar huis. Zo kun je als inwoner de luchtkwaliteit en het vochtgehalte in je huis meten. Aan de hand van de meetgegevens krijg je een eerste online advies.

Ook de kwaliteit van je binnenlucht meten?
Ga naar www.co2de.nl en meld je aan.

2 KRAAK DE CO₂DE

Speciaal voor kinderen is er een spelpakket gemaakt. Met een puzzeltocht met 9 opdrachten leren zij van alles over CO₂ en het belang van een gezonde binnenlucht in huis. Ze gaan zelfs aan de slag met een echte CO₂-meter! Kraken ze de CO₂DE, dan mogen ze een prijs ophalen bij het Energiehuis.

Wil jij het spel ook spelen?
Stuur een mail naar VerduurSAMEN2030@bergen.nl.

3 KRIJG GRATIS, ONAFHANKELIJK ADVIES

Er zijn veel systemen om de ventilatie in huis te verbeteren. Wil je hierover advies, specifiek voor jouw situatie? Of twijfel je misschien over een offerte? Maak een afspraak met onze onafhankelijke energie-adviseur.

Stuur een mail naar VerduurSAMEN2030@bergen.nl
of bel 0485 - 34 83 83.

4 MAAK GEBRUIK VAN DE VENTILATIESUBSIDIE

Wil jij de binnenlucht in jouw huis verbeteren? Ben jij woningeigenaar en leg jij een ventilatievoorziening aan, zoals ventilatieroosters, muurroosters, relatieve luchtvochtigheidssensoren of een balansventilatie met WTW? Of monteer jij CO₂-meters of CO₂-sensoren? Dan kom je wellicht in aanmerking voor een subsidie van maximaal 50% van het factuurbedrag met een maximum van € 2.500,-.

Check de voorwaarden op
www.VerduurSAMEN2030.nl/ventilatiesubsidie.

In veel huizen is meer fijnstof dan buiten!

1 op de 10 woningen heeft schimmel door vocht-problemen

Luchten is niet hetzelfde als ventileren

Even een raam openzetten, doe je eigenlijk alleen om even kort te luchten. Maar kort luchten is niet hetzelfde als ventileren. Voor schone lucht is 24 uur per dag goede ventilatie nodig.

Bron: Milieu Centraal

Waarom is ventileren zo belangrijk?

Vroeger waren huizen nog niet zo goed geïsoleerd en had je natuurlijke ventilatie. Nu isoleren we goed. Dat is een stuk comfortabeler en je energieverbruik is een stuk lager. Er zijn echter veel minder kieren en naden waardoor frisse lucht vanzelf naar binnen kan komen. Nu moeten we dit actief regelen door te luchten en te ventileren.

Hoe weet ik of ik een ventilatiesysteem in huis heb?

Als je huis van 1970 is, is de kans groot dat jij geen ventilatiesysteem hebt. Is je huis van na 1970 stel jezelf dan de volgende vragen:

- Zitten er roosters bij de ramen?
- Zitten er afzuigventielen in de vochtige ruimtes?
- Zit er ergens een regelknop (vaak in de badkamer)?
- Zit er bij de CV-ketel een grote box?

Kun je deze vragen met een 'ja' beantwoorden dan is de kans groot dat jij een mechanisch ventilatiesysteem in huis hebt.

Ventileren en energieverlies

Je denkt nu misschien: 'Heb ik net alles geïsoleerd, moet ik kou mijn huis binnenlaten. Dat is toch niet handig?' Gelukkig zijn er allerlei mogelijkheden om energieverlies te beperken. Denk aan zelfregelende roosters, warmte-terugwinsystemen en vraagsturing.

Door gebruik te maken van dit soort oplossingen heb je minder last van kou en tocht bij het ventileren.

Welk systeem in mijn huis?

Ieder huis is anders. Wat is de huidige situatie? Zijn er helemaal geen ventilatievoorzieningen? Of zijn er klepraampjes, oudere roosters of natuurlijke afvoerleidingen. Of is er misschien al een oudere balansventilatie aanwezig? Welke verbeteringen zijn mogelijk? Welk systeem past het beste bij jouw situatie? Er komen nogal wat vragen kijken om tot een juiste oplossing te komen. Een duidelijk advies kunnen we in deze krant dan ook niet geven.

Daarom bieden we maatwerk in de vorm van een gratis onafhankelijk advies van onze energieadviseur. Plan een afspraak via VerduurSAMEN2030@bergen.nl.

Zes ventilatietips

1

Natuurlijke ventilatie (via roosters en open raampjes) verbeter je flink met een ventilatie-unit in de woonkamer en zelfregelende roosters in de slaapkamer.

2

Ga je glas of kozijnen vervangen én je blijft ventilatielucht via de ramen toevoeren, kies dan voor zelfregelende roosters. Of kijk of dit meteen het moment is om over te stappen naar een ander ventilatiesysteem.

3

Mechanische ventilatie verbeter je met zelfregelende roosters of door het systeem vraaggestuurd te maken. Je kunt ook een aparte ventilatie-unit in de woonkamer plaatsen.

4

Werkt de ventilator van jouw mechanische ventilatiesysteem op wisselstroom? Vervang hem door een ventilator op gelijkstroom: dat scheelt flink in het stroomverbruik.

5

Heb je een mechanisch ventilatiesysteem? Kijk of een ventilatiewarmtepomp voor jou interessant is. Die gebruikt de warmte uit de ventilatielucht om je huis mee te verwarmen: daarmee bespaar je op je verwarmingskosten.

6

Woon je in een huis met balansventilatie? Je kunt het systeem verbeteren met vraagsturing en een bypass.

BLA
BLA BLA

Ook voor een offertecheck kun je bij het Energiehuis terecht! 'Cowboys in de markt'

Iedere vrijdag in de even weken is onafhankelijk energieadviseur Laurette Bulkens aanwezig in het Energiehuis. Op afspraak helpt ze je met al je vragen over het verduurzamen van je huis. Onlangs kwam bij een van haar gesprekken een vervelend verhaal naar voren. De bewoners van het huis kregen niet de juiste informatie van het isolatiebedrijf en de offerte was ook veel te duur vergeleken met andere bedrijven. Zo af en toe treffen we 'cowboys in de markt'. Daarom biedt VerduurSAMEN2030 nu aan om offertes inhoudelijk te controleren. Dit geeft geen 100% zekerheid, maar het kan wel veel problemen voorkomen. Laurette geeft hieronder alvast wat tips per maatregel.

Glasisolatie

Let erop dat er veiligheids-glas moet worden gebruikt bij grote oppervlakten en bij alle ruiten en deuren t/m 140 cm. vanaf de vloer. Ook voor ramen binnen 30 cm van een deur is veiligheidsglas verplicht. Dit maakt de offerte natuurlijk duurder.

Zonnepanelen

Treft het installatiebedrijf maatregelen op het gebied van valpreventie? Het kan goed zijn dat de offerte van deze aanbieder dan hoger uitvalt. Maar ja, voorkomen is beter dan genezen, toch?

Warmtepomp

- Check of de offerte gebaseerd is op een goede berekening.
- Wordt er gewerkt met een buffervat om pieken op te vangen? Warmtepompen met geleidelijk vraag werken namelijk beter. Daarom is het gebruik van een buffervat handig. Helaas nemen niet alle partijen deze mee in een offerte.

Algemeen

Controleer of het bedrijf betrouwbaar is, of ze goede recensies hebben en vraag om een duidelijk uitleg waarom een eventuele aanbesteding nodig is. Vergelijk offertes en kijk of de prijzen marktconform zijn.

Spouwmuurisolatie

- Vraag offertes aan bij een gecertificeerde instantie (bijvoorbeeld SKG of Insula). Dan kun je daar altijd op terugvallen. Zij hanteren bijvoorbeeld regels voor isolatie. Zo moet een boorpatroon aangehouden worden, zodat je verzekerd bent dat de hele spouw gevuld wordt.

- Heb jij geen standaardoplossing omdat je spouwmuur bijvoorbeeld vervuild is of je gevel gevelverfd? Zit er misschien al enige isolatie in je spouwmuur? Maak dan een afspraak met Laurette via het Energiehuis. Zij informeert je over de beste oplossing voor jouw huis.
- Vergelijk vierkante meter prijzen. Het isoleren van een spouw kost meestal tussen de 15 en 40 euro per m² afhankelijk van het gekozen materiaal.
- Check of het bedrijf natuurvriendelijk isoleert. Je bent wettelijk verplicht om natuurvriendelijk te isoleren. Dit betekent dat je rekening houdt met bedreigde diersoorten zoals vleermuizen. Het bedrijf dat isoleert zorgt bijvoorbeeld voor vervangende woonplekken voor de dieren die mogelijk in jouw spouwmuur wonen.

TIP!

Milieu Centraal heeft ook handige overzichten waar je op moet letten bij het vergelijken van offertes, de linkjes naar deze pagina's vind je op www.VerduurSAMEN2030.nl/offertecheck

Wil jij je offerte laten checken in het Energiehuis?

Maak een afspraak via VerduurSAMEN2030@bergen.nl of bel 0485 - 34 83 83.

Let op ons logo...

Vaak horen wij dat mensen een flyer of brief hebben ontvangen vanuit de gemeente voor het inkopen van zonnepanelen of het isoleren van de spouw. Deze uitingen zijn niet verstuurd door ons. Onze uitingen zijn te herkennen aan het VerduurSAMEN2030-logo. Bij twijfel bel het Energiehuis of loop even binnen.

Er is een subsidie voor het natuurvrij maken van de woning. Zie www.VerduurSAMEN2030.nl/subsidieregeling-woningisolatie.

De duurzame weg van de St. Josephkerk

In een tijd waarin duurzaamheid steeds belangrijker wordt, gaan ook kerken aan de slag om hun steentje bij te dragen. Want een kerk is meer dan een plek om samen te bidden, het is een fysiek gebouw met historische en culturele waarde. Koster Henk Weerts predikt al geruime tijd de duurzame weg in de St. Josephkerk in Siebengewald. We nemen een kijkje.

Stookkosten als uitdaging

Henk leidt ons rond in de prachtige kerk die sinds 1956 aan de Boterdijk staat. Al in 2012 kwam er een bouwkundig specialist van het bisdom kijken naar manieren om de kosten te verminderen. Henk vertelt: "Je kunt je voorstellen dat de focus met name op de stookkosten lag, want zo'n gebouw is niet 1-2-3 warm. De meest voor de hand liggende optie was een deel van de kerk afscheiden. Maar dat bleek een behoorlijke uitdaging."

Gelukkig kon Henk terecht bij zijn dochter die architectuur studeerde. Zij hielp met het ontwerpen van een aparte kapel die kan dienen als kerkzaal. Om een mooi geheel te maken ontwierp ze de kapel met dezelfde uiterlijke kenmerken als de kerk. Bouwbedrijven uit de regio zorgden voor de realisatie van deze 'Gregoriuskapel' die al in 2013 in gebruik genomen werd.

De Gregoriuskapel als duurzame kerkzaal

De ingebruikname van de Gregoriuskapel als aparte kerkzaal bleek een slimme zet. Tijdens een Heilige Mis hoeft maar een klein gedeelte van de kerk verwarmd te worden. De Gregoriuskapel is bovendien goed geïsoleerd en kan met een aparte ketel verwarmd worden. Henk was blij met het resultaat, maar werd nog blijer toen hij het verschil in stookkosten zag. Henk: "Het verschil is enorm. Als we de gehele kerk verwarmen, kost dat ongeveer 300 euro per keer. Verwarmen we alleen de Gregoriuskapel, dan zijn we slechts 30 euro kwijt. Voor die tijd een vernieuwende keuze, die zijn geld al dubbel en dwars terugverdiend heeft."

Wat Henk in het groot doet in de kerk, kun je thuis ook doen! Verwarm alleen ruimtes waar je verblijft of kijk of je een ruimte kunt verkleinen door bijvoorbeeld een deur te plaatsen.

Kleine maatregelen, groot verschil

De realisatie van de kapel was een grote ingreep, die bij Henk naar meer smaakte. Met het stap voor stap vervangen van traditionele verlichting, laat Henk zien dat je ook met kleine maatregelen een groot verschil kunt maken. "Boven het priesterkoor gebruiken we nog natriumlampen, maar het mortuarium en de Gregoriuskapel zijn inmiddels al voorzien van ledverlichting."

Een ledlamp bespaart 85 procent energie ten opzichte van halogeen en gaat 7,5 keer zo lang mee.

(bron: Milieu Centraal)

100 lampjes in de wijzers van de klok

De grootste uitdaging voor de kerk op het gebied van verlichting bevindt zich in de wijzers van de kerktoeren. Daar genereren meer dan 100 lampjes een verbruik van 1 kW per uur. "Als deze lampjes 10 uur per dag branden, komt dat op jaarbasis neer op het energieverbruik van een groot gezin," legt Henk uit. "Een grote kostenpost. Vooral omdat de lampjes met regelmaat kapotgaan of slechts gedeeltelijk werken. Dat maakt het onderhoud duur."

Daarom wordt besloten - met uitzondering van speciale momenten - om de verlichting 's nachts uit te schakelen. De verlichting een paar dagen laten branden dat is nog goed te doen. Maar het hele jaar, dat wordt natuurlijk een ander verhaal. "En als iedereen op één oor ligt is dat al helemaal zonde van geld en energie," aldus Henk.

Slimme meter voor gedetailleerd inzicht

Met een slimme meter volgt Henk het energieverbruik van de kerk in detail: "Via de app kan ik precies zien wat we gebruiken. Zo krijg ik inzicht in het energieverbruik en dat helpt om energie te besparen. Zo kan ik ook een vinger aan de pols houden wat we elke dag gebruiken."

Met een slimme meter krijg je inzicht in je energieverbruik. Je kunt op elk moment van de dag jouw gas- en stroomverbruik terugzien. Met deze informatie kun je makkelijk zien waar je energie kunt besparen!

De St. Josephkerk in Siebengewald heeft al grote stappen gezet op de weg naar duurzaamheid. Het is een mooi voorbeeld hoe historische gebouwen kunnen meegaan met de tijd door slimme groene keuzes te maken. De kerk laat zien hoe traditie en innovatie hand in hand kunnen gaan!

Autobedrijf Van de Ven onderneemt al 15 jaar met een warmtepomp

Wie het buitenterrein van deze, uit haar jasje gegroeide, dorpsgarage oploopt kan niet om de glimmende elektrische bedrijfsbus heen. Het verradt het toekomstgerichte karakter van het ondernemersechtpaar Marcel en Wendy. Niet voor niets is de slogan van dit familiebedrijf 'trots op het verleden, gericht op de toekomst'.

Koploper in de autobranche

De vader van Marcel begon in 1966 van huis uit en bouwde nieuw in 1969. In 2000 nam Marcel het stokje over. Het bedrijf was verouderd en te klein. Marcel: "Ik was achter in de dertig en ik moest nog even!" Daarom besluiten ze in 2010 nieuw te gaan bouwen. Als een van de eerste garagebedrijven gaan ze daarbij 'van het gas af' door de aanleg van een warmtepompsysteem. Ook wordt het pand in 2023 voorzien van de nodige zonnepanelen op het dak. Die zonnepanelen zorgen ervoor dat Marcel en Wendy zonder zorgen de benodigde 40.000 kWh aan stroom kunnen verbruiken.

"15 jaar ervaring met een warmtepomp en ik zou het weer doen"

Win-winsituatie

Nu 15 jaar later zou Marcel zo weer hetzelfde doen. "Ik had het geluk dat net na de nieuwbouw de gasprijzen omhooggingen en de prijzen voor elektriciteit omlaag. De terugverdientijd werd meteen een stuk korter. Maar toch zit daar niet de echte winst. Het allerbelangrijkste vind ik dat onze werknemers het naar de zin hebben en goed in hun vel zitten. Een goed klimaat om in te werken helpt daarbij. Het verbeterde comfort, daar zit de echte winst. Verduurzamen loont op meerdere gebieden".

Vloerverwarming

Marcel: "Er zijn nog weinig garagebedrijven met vloerverwarming. Maar ik kan het iedereen aanbevelen. Het is overal even warm. Dat was met de heaters wel even anders. Stond je dicht bij een heater dan had je het hartstikke warm. En dat terwijl een collega in de andere uithoek bibberde van de kou. Ook heb je weinig last van stof en is de vloer altijd (snel) droog. En niet te vergeten: het grote voordeel is dat je met het systeem ook kunt koelen."

"Het comfort wat toegevoegd wordt, daar zit de echte winst"

Minder energie verbruiken zit ook in gedrag.

Naast een warmtepomp, isolatie en zonnepanelen kwamen er ook overal ledlampen met lichtsensoren en werd de server vervangen door 'de cloud'. Maar minder energie verbruiken zit ook in gedrag, weet Marcel. Daarom gaan in de middagpauzes de lampen altijd uit. Ook heeft iedere monteur een afstandsbediening voor de deuren. Zo worden ze niet onnodig helemaal opgezet. Zo gaat er minder warmte verloren. Marcel: "Het is maar een beetje, maar alle beetjes helpen."

Toekomst in mobiliteit

Voor Marcel is de toekomst duidelijk. Wil je je bedrijf toekomstbestendig maken, dan moet je daarin mee. "Je kunt wel denken: dat wil ik niet, maar je ontkomt er niet aan." Daarom zet Autobedrijf van de Ven verder in op elektrisch rijden. Zo is er de elektrische bedrijfsbus en zijn 2 leenauto's al elektrisch. Waar de automonteur van oudsher sleutelt met olie en vetten, wordt nu de laptop steeds meer zijn beste vriend. Gelukkig kan Marcel daarbij rekenen op zijn jonge team. "Want samen is niet alleen bij VerduurSAMEN2030, maar ook bij Autobedrijf van de Ven het sleutelwoord".

Ben je ondernemer en wil je net als Marcel en Wendy je pand verduurzamen? Weet je niet waar je moet beginnen? Doe mee aan de gratis pilot voor ondernemers. Meld je vrijblijvend aan via VerduurSAMEN2030@bergen.nl

*“Shoppen loont echt.
Het kan zo een nulletje
schelen. Dat is echt bizar!”*

Jop en Joriens droomboerderij

Van bouwval naar duurzame parel

**Jop en Jorien verbouwen en verduurzamen zelf een boerderij uit
1778 aan de Oude Kerkstraat in Bergen. Daarbij maken ze gebruik
van de doe-het-zelf-subsidie van VerduurSAMEN2030.**

Jop en Jorien gingen van Utrecht naar Sint-Oedenrode om eind 2013 uiteindelijk in het Limburgse land terecht te komen. Sint-Oedenrode was duur, vooral met paarden als hobby. Funda werd afgestruind en het zoekgebied steeds groter. Zo kwam Bergen in beeld. Op een mooie zomerse middag ging het stel op pad. Ze waren direct verknocht aan de bosrijke omgeving. Het huis zelf deed, met name Jorien, verbleken. Een overwoekerd terrein met metershoog onkruid en bezaaid met puin. “Er lag zelfs een halve romp van een boot,” herinnert Jop zich. “Binnen was er fakkie gestookt in de deel en door Jan en alleman geshopt voor bouwmaterialen.” Jorien bleef het liefst in de auto. Maar Jop, die steeds enthousiaster werd, overtuigde haar mee te komen. Zo gingen ze van Brabant naar Limburg en van nieuwbouw naar bouwval. Want het gemeentelijk monument was allesbehalve nieuwbouw en zeker niet direct bewoonbaar.

10 jaar verbouwen

Bij aankomst worden we hartelijk ontvangen door drie vrolijk blaffende en rondrennende hondjes. Van het puin is niets meer te zien en het onkruid is door schapen getemd. Daarvoor in de plaats zijn een paardenverblijf met weides gekomen. Binnen wordt nog hard gewerkt, maar de contouren van een geweldig mooie woning zijn al zichtbaar. Veel ruimte, een hoge bakstenen muur met spanten en een mooi uitzicht op de weilanden. Daar moet je wel wat voor over hebben. Tien jaar verbouwen om precies te zijn!

Stapje voor stapje

Met tussenpauzes pakken Jop en Jorien steeds een stuk aan. Na de meterkast, het aanleggen van de weides en het opknappen van de stal - inclusief de plaatsing van 60 zonnepanelen - was het in 2014 de beurt aan het enorme dak. Het idee: Jop maakt het dak en wordt geholpen door een dakdekker. Het plan werd echter aangepast toen er maar liefst 27 pallets met pannen arriveerden. Het dakdekkersbedrijf doet de klus en Jop helpt mee! Vanwege de kosten wordt het dak dan nog niet geïsoleerd. Daar is Jop nu druk mee bezig. En dat wordt een flink pak van 22 cm dik glaswol met een RD-waarde van 5,75. Want ruimte is er genoeg. Jop: “Ook toen er nog niet verwarmd werd, merkte je meteen dat het comfort in de woning beter werd.” Voor het isoleren vroeg hij trouwens de doe-het-zelf-subsidie aan. “Wees bij de aanvraag compleet, dan is het zo rond!”

Warmtepomp in een pand van 1778!

Maar het blijft niet bij alleen isoleren. Jop: “Uiteindelijk willen we van het gas af”. Daarom installeerde hij zelf een warmtepomp. Wie denkt dat een oud pand niet verwarmd kan worden met een warmtepomp heeft het mis! “Ondanks dat de ruimte nog niet tocht dicht is, maakt hij het toch al lekker warm. Voor het verwarmen van de enorme ruimte draait de warmtepomp zijn hand niet om.”

De tip van Jorien: shoppen loont

“Wat we lastig vonden is om goede informatie te vinden over bijvoorbeeld warmtepompen. Wat heb ik nodig? Wanneer weet je wat goed is? Je kunt je gegevens van je huis invullen op diverse sites. Maar dat werkte bij ons niet. Daarvoor is ons huis te groot, te oud en niet standaard.” Tijdens het uitzoeken kwamen ze erachter dat het zinvol is om meerdere offertes aan te vragen. Jorien: “Shoppen loont echt. Het kan zo een nulletje schelen. Dat is echt bizar!”

Twijfel over je offerte? Of wil je onafhankelijk advies? Kom langs bij Het Energiehuis!

Ook Jop heeft een paar tips. “De grootste les die ik heb geleerd met verbouwen is: doe het in 1x goed. Bespaar niet op een centimeter isolatiemateriaal. Doe ook goed onderzoek naar de mogelijkheden en laat je niet ompraten door verkopers. En als het gaat om zonnepanelen: krijg inzicht in je energieverbruik en bedenk welke extra behoeften je hebt. Pas het aantal zonnepanelen hierop aan, bijvoorbeeld als je een elektrische auto wil.”

“Je kan meer dan je zelf denkt!”

**Ook de doe-het-zelf-subsidie aanvragen:
www.verduurSAMEN2030.nl/doe-het-zelf-subsidie**

Met het Nationaal Warmtefonds is comfortabel wonen voor alle woningeigenaren bereikbaar

We spreken met Fiona Hamberg. Zij werkt als Nationaal Accountmanager bij het Nationaal Warmtefonds. Deze stichting leverde afgelopen jaar maar liefst 19.000 leningen vaak tegen 0% rente of tegen verzachtende omstandigheden.

Lenen tegen 0% rente

Het klinkt bijna te mooi om waar te zijn. Lenen tegen 0% rente. Toch maakt het Nationaal Warmtefonds het mogelijk. Fiona: "Ja, dat is echt zo! Wij verstrekken leningen vanuit een fonds en hebben daarom geen winstoogmerk. Wij zijn opgericht op verzoek van de Rijksoverheid en dat maakt dingen mogelijk. Dat is nodig, nodig om ervoor te zorgen dat alle woningeigenaren en Verenigingen van Eigenaren (VVE's) comfortabel en energiezuinig kunnen wonen." Ook de nodige woningeigenaren in onze gemeente zijn al geholpen door het Nationaal Warmtefonds.

Fiona:

*"De energietransitie mag
niet exclusief zijn.
Iedereen moet mee kunnen doen."*

Voor 98% van de woningeigenaren is er een leenaanbod

Natuurlijk zitten er voorwaarden aan die 0%-rente. Zo is er een inkomenscheck; alleen met een verzamelinkomen onder de 60.000 kom je in aanmerking voor dit tarief gedurende de hele looptijd van de lening. Maar dat wil niet zeggen dat het Nationaal Warmtefonds geen aantrekkelijk aanbod heeft voor mensen die boven dit verzamelinkomen uitkomen. Voor 98% van de woningeigenaren is er een interessant leenaanbod. Zelfs voor 75-plussers! "Dat betekent dat voor iedereen een goede basisisolatie of zelfs die hybride warmtepomp bereikbaar is."

Geen verborgen kosten

Bovendien hebben leningen via het Nationaal Warmtefonds een bijkomend voordeel. Je betaalt namelijk geen afsluit- of andere bijkomende kosten. Geen notariskosten dus!

Hulp bij 'het gedoe'

Het Nationaal Warmtefonds bestaat al tien jaar en verstrekte meer dan 1,2 miljard euro aan leningen. Nog steeds proberen ze elke dag hun dienstverlening te verbeteren op basis van lessen uit het verleden. Zo is onlangs het aanvraag-systeem klantvriendelijker gemaakt. Fiona: "We merkten dat het niet voor iedereen even duidelijk was. Daar hebben we nu flinke stappen in gemaakt. Kom je er toch niet uit, dan zijn er vaak hulplijnen." Zo'n hulplijn is in de gemeente Bergen het 'Informatiepunt Digitale Overheid'. Iedere woensdag en donderdag van 14.00 - 17.00 uur zitten de vrijwilligers klaar in de Bieb aan Den Asseldonk in Bergen. Het advies van Fiona: "Laat je niet tegenhouden door de beren die je op de weg ziet. Het levert je een comfortabel en fijn huis en een lagere energierekening op!"

Onderzoek je mogelijkheden

Het start echter allemaal met te kijken wat er mogelijk is in jouw huis. Welke stappen moet je zetten? Hierbij kan het Energiehuis je helpen. "Samen met subsidies kan het Nationaal Warmtefonds een hele goede rol spelen bij het financiële deel van je maatregelen. Als je eenmaal weet wat je wilt en kunt in je huis, dan ben je al een heel eind. We zien je aanvraag graag verschijnen," besluit Fiona lachend!

Fiona:

*"Die goede basisisolatie
of zelfs die hybride
warmtepomp is voor
iedereen bereikbaar."*

Let op: geld lenen kost geld!

Alle informatie over het Nationaal Warmtefonds vind je op www.warmtefonds.nl

Verliefd op vleermuizen

Op pad tijdens een vleermuizentelling

Onhandig, eng, vies. Veel mensen zijn geen fan van vleermuizen. Kris van Staro Natuur en Buitengebied denkt daar heel anders over. "Het is het enige zoogdier dat kan vliegen en het beestje is nog heel sociaal ook. En handig ook: ze vangen wel 1000 muggen per nacht!" Om een beter beeld te krijgen van de vleermuizen wordt er bij een aantal particuliere huizen een vleermuisonderzoek gedaan. We gaan samen met Kris op pad.

Vleermuizen en spouwmuurisolatie

Je denkt misschien: wat moet een artikel over vleermuizen in een duurzaamheidskrant? Vleermuizen leven vaak onder daken en in spouwmuren. Omdat het een Europees beschermde diersoort is, mag je ze niet zomaar storen, doden of verblijfplaatsen vernietigen als je gaat isoleren. Eerst moest je zelfs een vergunning aanvragen en een ecologisch onderzoek doen, maar dat hoeft voorlopig niet meer in alle gevallen. Maar de verplichting om natuurvriendelijk te isoleren - dus mét het treffen van bepaalde maatregelen - blijft bestaan. Dus ga jij bijvoorbeeld je spouwmuur isoleren, dan is het goed om te checken of dit natuurvriendelijk gebeurt.

Verhuisbericht

Als je natuurvriendelijk gaat isoleren, dan geef je vleermuizen de tijd en de kans om te verhuizen. Vleermuizen gaan dan op zoek naar een andere plek binnen hun netwerk van verblijfplaatsen. Belangrijk is een plek die voldoet aan hun 'wooneisen'. Ruim genoeg en met voldoende 'comfort'. Zo houden zwangere en zogende dieren van een warme plek. Een muur op de zuidzijde is dan ideaal om te verblijven. Helaas is uitwijken nog niet zo gemakkelijk, omdat er veel huizen worden geïsoleerd.

Natuurvriendelijk isoleren zonder vergunning!

De ministeries, provincies en de VNG hebben nieuwe afspraken gemaakt over de landelijke aanpak Natuurvriendelijk isoleren. Dat betekent dat je natuurvriendelijk je spouwmuur mag isoleren zonder vergunning. Zo ben je geen geld meer kwijt aan een langdurig en kostbaar ecologisch onderzoek. Je bent wel verplicht om een bedrijf in te schakelen dat natuurvriendelijk isoleert. VerduurSAMEN2030 geeft subsidie op het natuurvrij maken. Zie [subsidieregeling- woningisolatie](#)

Een onopgemerkt druk nachtleven!

Een uurtje voor zonsondergang spreken we af. Een warmtebeeldcamera en 'batdetector' worden uit de tas gehaald. De warmtebeeldcamera zorgt ervoor dat je de beestjes beter ziet. De batdetector zet het - voor ons onhoorbaar - geluid van vleermuizen om in een hoorbaar geluidje. Al gauw klinkt er een ratelend plop-plop-plop geluid uit het apparaatje. De vleermuizen hebben zo te horen een theekransje in de spouw! Menig hondenbezitter komt vragend langs. Ze weten niets van het uitbundige nachtleven in de spouw van het huis. En dat nachtleven beperkt zich niet tot vleermuizen. Kris: "Ik zie de gaafste dingen 's nachts bevers, steenmarters, uilen, ..."

Wat niet weet, wat niet deert

Kris: "Het verbaast me hoeveel mensen niet weten dat deze beestjes in hun directe omgeving of zelfs in hun eigen huis voorkomen. Soms zitten ze er al jaren onopgemerkt. Je hoort ze er niet over, maar als ze het eenmaal weten. Dan willen ze er vaak zo snel mogelijk van af. Dat vind ik jammer. Als je de vleermuizen leert kennen, dan weet ik zeker dat je er bewondering voor krijgt." En al gauw zien we, uit een klein ventilatiespleetje, de eerste vleermuis naar buiten vliegen. In een sprint vliegen ze over ons heen op weg naar voedsel. Floep, floep, floep, al gauw volgen er meer. Het is een mooi gezicht.

Vleermuisliefde

Inmiddels staat de teller op 96! Al een kwartier lang komen er geen vleermuizen meer uit de muur. Dus hier blijft het bij.

Misschien denk je '96 vleermuizen? Hoezo beschermde diersoort?!' In Nederland zijn er 18 soorten vleermuizen. De meeste soorten zijn zeldzaam en door het wegvallen van steeds meer verblijfplaatsen worden sommige soorten met uitsterven bedreigd." Behalve onderzoek draagt ook een goed woordje bij aan de bescherming van vleermuizen. Als Kris de kans krijgt brengt ze haar liefde voor vleermuizen graag over.

"Voor meer bekendheid offer ik graag wat uurtjes slaap op.

Ik hoop namelijk dat we weer meer respect voor de natuur krijgen. Een samenwerking in plaats van een 'wij tegen zij'. Dat we vleermuizen zien als nuttig onderdeel van onze leefomgeving, waarin we samen gewoon onder hetzelfde dak kunnen slapen."

**"Als je niet weet wat je hebt
kun je het ook niet beschermen."**

Ontdek de GRATIS mogelijkheden

Kom naar
het Energiehuis

Zes
subsidie-
regelingen

Offertecheck

Energieadvies

Leen een
CO₂-meter

Speel
Kraak de
CO₂DE

Warmtescan
van je hele
woning

VERDUUR
SAMEN
2030

Bezoekadres
Mosaïque 13
5854 AW Bergen

Openingstijden
Maandag
van 15.00 tot 17.00 uur
Vrijdag van 9.00 tot
12.00 uur

Contact

Maak een afspraak met onze onafhankelijke
energieadviseur. Bel (0485) 34 83 83 of mail
naar VerduurSAMEN2030@bergen.nl

🌐 www.VerduurSAMEN2030.nl
✉ VerduurSAMEN2030@bergen.nl
f VerduurSAMEN2030
📷 VerduurSAMEN2030